

HONORÉ DE BALZAC (1789 - 1850)

TATÍK GORIOT (1835)

Balzac, H.: Tatík Goriot, nakladatelství Melantrich Praha

Děj se odehrává ve Francii v Paříži na počátku 19. století, převážně v měšťanském penzionu Vauquer.

Hlavní postavy:

Jean Joachim Goriot – starý člověk, v minulosti úspěšný výrobce nudlí, otec dvou dcer, pro které obětoval vše, co měl. Byl poctivý, dobrý, ale neuznávaný, ostatní spolubydlíci ho považovali za hlupáka. Eugen Rastignac – mladý, zpočátku naivní studentík, který při cestě za svojí kariérou postupně ztratil morální zásady

Větší část příběhu se odehrává v penzionu pro chudé, nacházejícím se na periferii Paříže.

Retrospektivně je vylíčen příběh o Goriotovi, známém podnikateli, výrobcí nudlí. Byl velice úspěšný a vychoval dvě dcery. Anastázii, která se provdala za hraběte de Restand a Delfinu provdanou za bankéře de Nucingena. Když zestárnul, daroval jim vše, co měl, jen aby byly šťastné. Očekával, že se mu to vrátí v podobě lásky, ale jeho zeťové a nakonec i jeho vlastní dcery se za něj začaly stydět a on byl nucen „uklidit“ se právě do zmiňovaného penzionu. Ovšem stejně se nevzdával nadějí, že ho jeho dcery stále milují a občas se s nimi stýkal, samozřejmě bez vědomí zeťů.

V penzionu žil také student Rastignac, který byl velmi ctižádostivý a toužil se dostat do vyšší společnosti, tzv. pařížské smetánky. Nejprve se pokoušel stát se milencem hraběnky de Restand, což se mu nepodařilo. Pak se prostřednictvím své sestřenice, což byla vysoce postavená dáma, seznámil se sestrou hraběnky de Restand Delfinou de Nucingen. Tu doslova okouznil a stal se jejím milencem. Když se dozvěděl, že jeho soused Goriot je jejím otcem, začal si ho vážit, vyprávěl mu o jeho dceři a staral se o něj. Nutno dodat, že Rastignac se velice změnil. Dříve lpěl na morálních zásadách a odsuzoval neustálou touhu po penězích a intrikování, které viděl v pařížské vyšší společnosti. Bohužel čím více se stával členem smetánky, tím více se choval jako tito lidé. Svůj vliv na to měl i Vautrin, uprchlý trestanec, který taktéž bydlel v penzionu Vauquer. S Eugenem se spřátelil a začal ho nabádat ke špatnostem...

Když otec Goriot těžce onemocněl, jediný věrný mu zůstal právě student Eugen. Staral se o něj, a i když prosil jeho dcery, které představovaly jedinou útěchu v životě ubohého starce, aby se s ním přišly rozloučit, nepřišly. Přesto, že si stařec neustále namlouval, jak ho jeho dcery milují, těsně před koncem svého života pronesl řeč, ve které je obě proklel, protože ho nechaly zemřít ve strašných fyzických i duševních bolestech, a v hrozné bídě, a to i přes to, že on jim obětoval úplně vše, co měl, a kdyby bylo potřeba, obětoval by jim i celý svůj život.

